

Op bijensafari in de Sliedrechtse Biesbosch

Frank Kok

Het was een mooie dag 17 april 2004. Jan, Pim en ik hadden er zin in. Voor 10 uur stonden we klaar bij het bezoekerscentrum van de Sliedrechtse Biesbosch op het Eiland van Dordrecht. Te wachten op liefhebbers van voorjaarbijtjes. 15 personen konden mee met de motorvlet van staatsbosbeheer die Jack van de Neut speciaal voor deze excursie van de sectie Hymenoptera had gereserveerd. Het wachten was niet voor niets. Hans Nieuwenhuijsen was ons dankbaar, hij had een afslag gemist en was daardoor erg laat.

Met ons vijven vertrokken we om half elf met onbekende bestemming. Het stroomdalgrasland op de Kop van het Oude Wiel was jammer genoeg niet bereikbaar. De grote vlet is niet stabiel genoeg voor de brede Merwede.

Varend over de kreken met overhangende wilgen, rietoevers en droogvallende slikken leek Nederland ver weg. Het was een safari waar Jack ons wees op zwevende kiekendieven, kluten en sporen van bevers. Na een uur bereikte we het Aert Eloijenbos en de Jonge waard. Een waterrijk moerasgebied dat is ontstaan door kleiwinning. De plas is omzoomd door een kade met paardebloemen, madeliefjes en hondsdrif. Achter de kade liggen de doorgeschoten grienden met wilg, spindotter en bittere veldkers. Alles in bloei. Een ideale plek voor *Andrena*'s en *Nomada*'s.

Ze vlogen dan ook volop. Dit was heel goed te zien als je vanaf het talud van de zomerkade over het veepad naar de horizon keek. Zowel van links als rechts vlogen de bijen met grote snelheid over het pad, op patrouille.

De soorten die door ons gezamenlijk voor het Aert Eloijenbos zijn vastgesteld staan vermeld in tabel 1. Waarbij *Andrea rosae*, *Bombus veteranus* en *Osmia rufa* een nadere toelichting verdienen.

De rood gevlekte *Andrena rosae* was tijdens de excursie van de sectie in 1993 al voor de Brabantse Biesbosch genoteerd. De soort stond dus op het verlanglijstje, dat met 1 exemplaar in vervulling is gegaan. Zelf ben ik benieuwd of *Andrena rosae* ook meer naar het oosten is aan te treffen, bij slot Loevenstein of de Afgedamde Maas bij Neder-Hemert. Dit voorjaar zal het uitwijzen.

Bombus veteranus is de laatste jaren voornamelijk in het havengebied van Rotterdam aangetroffen. Het is een prettige gedachte dat deze hommelmot ook in gebieden met een meer natuurlijkere bestemming is aan te zien. Vanuit de natuurbeleving is dit een geruststellende gedachte. De algemene *Osmia rufa* is voor dit gebied vermeldenswaardige vanwege de grote

nestplaats in de nokbalken van het boothuisje, dat men vergeten is te slopen tijdens de herinrichting van het gebied. Gelukkig maar zou ik zeggen.

Rekening houdend met de vaartijd, was er geen tijd meer over om een ander deelgebied te bezoeken. Terug naar het bezoekscentrum, met een theehuis waar gasten geen consumptie kunnen krijgen. De zon scheen nog steeds, zodat er nog gelegenheid was om bijen te vangen, waarvan de resultaten in tabel 2 zijn vermeld.

Om half 4 uur was het genoeg, tijd om naar huis te gaan.

De dag overziend kijk ik terug op een unieke kennismaking met een uitzonderlijk stukje Nederland. Een gebied waar nog veel valt te ontdekken. Dankzij de enthousiaste Jack van de Neut en met hem Staatsbosbeheer konden we op safari, waarvoor we hen willen danken.

Tabel 1. Aert Eloijenbos (Ac. 117-424)

Andrena	chrysosceles
Andrena	cineraria
Andrena	flavipes
Andrena	gravida
Andrena	haemorrhoa
Andrena	mitis
Andrena	nitida
Andrena	rosae
Andrena	tibialis
Andrena	vaga
Andrena	ventralis
Bombus	lapidarius
Bombus	pascuorum
Bombus	terrestris
Bombus	veteranus
Halictus	tumulorum
Lasioglossum	minutissimum
Lasioglossum	xanthopus
Nomada	alboguttata
Nomada	bifasciata
Nomada	fabriciana
Nomada	ferruginata
Nomada	fucata
Nomada	fulvicornis
Nomada	goodeniana
Nomada	lathburiana
Nomada	marshamella
Nomada	panzeri
Nomada	ruficornis
Osmia	rufa
Sphecodes	monilicornis
Vespula	germanica

Tabel 2. Bezoekerscentrum (Ac. 112-424)

Andrena	carantonica
Andrena	chrysosceles
Andrena	flavipes
Andrena	fulva
Andrena	gravida
Andrena	haemorrhoa
Andrena	mitis
Andrena	minutula
Andrena	praecox
Andrena	subopaca
Bombus	lapidarius
Bombus	pascuorum
Bombus	terrestris
Lasioglossum	calceatum
Nomada	fabriciana
Nomada	flava
Nomada	fucata
Nomada	goodeniana
Nomada	marshamella
Nomada	ruficornis
Vespula	vulgaris